

Line Skarsem Reitlo

Deltagelse og frafall i ungdomsidretten

Line Skarsem Reitlo

Deltagelse og frafall i ungdomsidretten

NTNU Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning

Trondheim, desember 2012

 NTNU Samfunnsforskning AS Senter for idrettsforskning Avdeling: Postadresse: NTNU Dragvoll 7491 Trondheim Besøksadresse: Dragvoll Alle 38, 7049 Tr.heim Telefon: 73 59 63 00 Telefaks: 73 59 66 24 E-post: kontakt@samfunn.ntnu.no www.samforsk.no Foretaksnr. NO 986 243 836		Rapport	
		TITTEL: Deltagelse og frafall i ungdomsidretten	
		FORFATTERE Line Skarsem Reitlo	
		OPPDRAGSGIVER Senter for idrettsforskning	
RAPPORT 2012	GRADERING Åpen		
ISBN 978-82-7570-308-6 (trykk) 978-82-7570-309-3 (web)		PROSJEKTNR. 2400	ANTALL SIDER OG BILAG 37
PRIS		PROSJEKTLÉDER Jan Erik Ingebrigtsen	KVALITETSSIKRET AV Nils Petter Aspvik
SAMMENDRAG I løpet av ungdomsårene synker andelen aktive i den organiserte idretten betraktelig. Norges idrettsforbund ønsker at ungdom deltar i idretten lengst mulig, og anser derfor frafall blant ungdom som en av idrettens største utfordringer. For å gi en forståelse av ungdoms valg om å forbli i idretten eller ikke, er det i denne rapporten gjennomført litteratursøk etter forskning som omhandler ungdoms opplevelse av idretten. Litteratursøket viser at ungdoms idrettsdeltagelse både er påvirket av faktorer som ligger utenfor idretten (eksterne) og faktorer knyttet til idrettens innhold (interne). Interne faktorer som trekkes frem er betydningen av ferdigheter, konkurranseaspektet og utøvernes forhold til treneren og venner. Betydningen av skole, skader, foreldre og andre interesser er de eksterne faktorene. Dette illustrerer at frafall ikke nødvendigvis er et resultat av idrettens innhold, men en kompleks prosess som ofte er påvirket av flere faktorer. Til tross for at det eksisterer dokumentasjon av ungdoms opplevelse av idretten, er forskningen på flere områder mangelfull. Aktivitetstallene fra Norges idrettsforbund viser at idrettsgren har stor betydning for ungdoms idrettsdeltagelse. Studier som undersøker egenskaper ved ulike idrettsgrener er derimot en tydelig mangel på feltet. I tillegg kommer kjønnsforskjeller og lokale variasjoner som manglende kunnskap. Dette bør belyses i fremtidig forskning da aktivitetstallene dokumenterer at det eksisterer kjønnsforskjeller i ungdomsidretten, samt store variasjoner mellom kommunene. Samtlige studier på feltet baserer seg på svar fra ungdom som er eller har vært aktive i den organiserte idretten. Studier som undersøker hva som skjer innad i idretten er en tydelig mangel. Fremtidige studier med dette utgangspunktet vil gi en dypere forståelse av ungdoms idrettsdeltagelse.			
STIKKORD	NORSK		ENGELSK
	Ungdomsidrett		Youth Sport
	Frafall		Dropout

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
Innledning	5
Deltagelse i ungdomsidretten	7
Studier av ungdoms idrettsdeltagelse	10
Interne forhold	10
Utøveren	10
Opplevelse av idretten	10
Ferdigheter	11
Idretten	11
Treneren	11
Venner	12
Konkurranse	12
Eksterne forhold	13
Andre interesser	13
Foreldre	13
Skole	14
Skader	14
Idrettsgren og demografiske forhold	14
Idrettsgren	15
Idrettslig nivå	15
Kjønn	16
Geografiske variasjoner	16
Avslutning	19
Litteraturliste	21
Vedlegg 1	25
Vedlegg 2	29

Figuroversikt

Figur 1: Aktivitetstall i norske idrettslag pr. 1.1.2007 og 1.1.2012	7
Figur 2: Antall aktive 13 – 19 åringer i de ti største idrettene. Tall pr. 1.1.2011	8
Figur 3: Andelen 13 -19 årige jenter i ti idretter. Tall pr. 1.1.2007/2011	8
Figur 4: Andelen 13-19 årlige gutter i ti idretter. Tall pr. 1.1.2007/2011	9

Tabelloversikt

Vedlegg 1:

Tabell 1: Søk i SPORTDiscus etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten	25
Tabell 2: Søk i SPORTDiscus etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter	25
Tabell 3: Søk i Isi Web of Science etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten	25
Tabell 4: Søk i Isi Web of Science etter nordiske om ungdoms opplevelse av ulike idretter	25
Tabell 5: Søk i GoogleScholar etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten	26
Tabell 6: Søk i GoogleScholar etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter	26
Tabell 7: Søk i Bibsys etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten	27
Tabell 8: Søk i Bibsys etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter	27
Tabell 9: Søk i PubMed etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten	28
Tabell 10: Søk i PubMed etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter	28

Vedlegg 2:

Tabell 11: Oversikt over studier av ungdoms idrettsdeltagelse	29
---	----

Sammendrag

I løpet av ungdomsårene synker andelen aktive i den organiserte idretten betraktelig. Norges idrettsforbund ønsker at ungdom deltar i idretten lengst mulig, og anser derfor frafall blant ungdom som en av idrettens største utfordringer.

For å gi en forståelse av ungdoms valg om å forbli i idretten eller ikke, er det i denne rapporten gjennomført litteratursøk etter forskning som omhandler ungdoms opplevelse av idretten.

Litteratursøket viser at ungdoms idrettsdeltagelse både er påvirket av faktorer som ligger utenfor idretten (eksterne) og faktorer knyttet til idrettens innhold (interne). Interne faktorer som trekkes frem er betydningen av ferdigheter, konkurranseaspektet og utøvernes forhold til treneren og venner. Betydningen av skole, skader, foreldre og andre interesser er de eksterne faktorene. Dette illustrerer at frafall ikke nødvendigvis er et resultat av idrettens innhold, men en kompleks prosess som ofte er påvirket av flere faktorer.

Til tross for at det eksisterer dokumentasjon av ungdoms opplevelse av idretten, er forskningen på flere områder mangelfull. Aktivitetstallene fra Norges idrettsforbund viser at idrettsgren har stor betydning for ungdoms idrettsdeltagelse. Studier som undersøker egenskaper ved ulike idrettsgrener er derimot en tydelig mangel på feltet.

I tillegg kommer kjønnsforskjeller og lokale variasjoner som manglende kunnskap. Dette bør belyses i fremtidig forskning da aktivitetstallene dokumenterer at det eksisterer kjønnsforskjeller i ungdomsidretten, samt store variasjoner mellom kommunene.

Samtlige studier på feltet baserer seg på svar fra ungdom som er eller har vært aktive i den organiserte idretten. Studier som undersøker hva som skjer innad i idretten er en tydelig mangel. Fremtidige studier med dette utgangspunktet vil gi en dypere forståelse av ungdoms idrettsdeltagelse.

Innledning

De fleste barn deltar i organisert idrett i løpet av oppveksten. Det viser seg derimot at flere kun er aktive en liten periode før de velger å slutte. Mange avslutter altså sin deltagelse i løpet av barne- eller ungdomsårene, noe som kan være et uttrykk for at idretten ikke klarer å tilfredsstille ungdommenes ønsker og behov. I dagens samfunn tilbringer ungdom mye tid med stillesittende aktiviteter, idretten blir derfor en sentral arena for fysisk aktivitet.

Norges idrettsforbund mener idretten fremmer ungdoms utvikling. Idretten er en viktig sosialiseringsarena der ungdom får erfaring med relasjoner og blir utsatt for emosjonelt utfordrende situasjoner. Eksempelvis konkurranse, samhold på laget og harde treningsøkter. De får også praktisk idrettserfaring samt mulighet til å tenke planmessig og strategisk (NIF, 2011). Norges idrettsforbund hevder ungdoms frafall i norsk idrett er en av idrettens største utfordringer. De jobber derfor kontinuerlig med å få flere ungdommer til å være aktive i idretten lengst mulig.

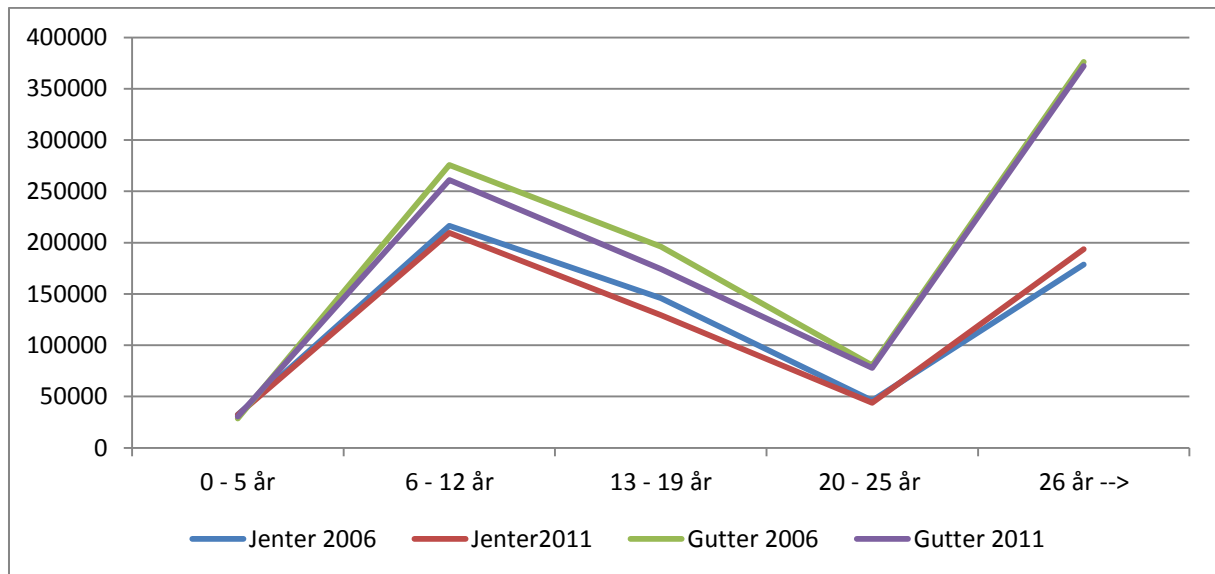
Selv om aktivitetstallene synker i overgangen til ungdomsidretten, er det mange ungdommer som velger å fortsette sin deltagelse. Dette betyr at idretten oppleves ulikt av ungdommen. I denne rapporten fokuseres det på hvilken kunnskap som finnes om hvordan ungdom opplever idretten. Dette kan bidra til å gi en forståelse av deres valg om å forbli i idretten eller ikke. Offentlig tilgjengelige nordiske studier av ungdomsidretten er samlet og systematisert¹.

Først følger en beskrivelse av ungdoms idrettsdeltagelse. Deretter presenteres funnene fra litteratursøket i tre deler. Den første delen, *Interne forhold*, omhandler forhold hos utøveren og innad i selve idretten. Eksempelvis betydningen av ferdighetsnivå og utøvernes forhold til treneren og venner. Den andre delen, *Eksterne forhold*, omhandler forhold som ligger utenfor idretten, eksempelvis betydningen av foreldre og skolen. I den siste delen, *Idrettsgren og demografiske forhold*, presenteres analyser av idrettsgren, idrettslig nivå, kjønn og geografiske forhold.

¹ For oversikt over litteratursøket se vedlegg 1. Relevante studier fra litteratursøket presenteres i vedlegg 2.

Deltagelse i ungdomsidretten

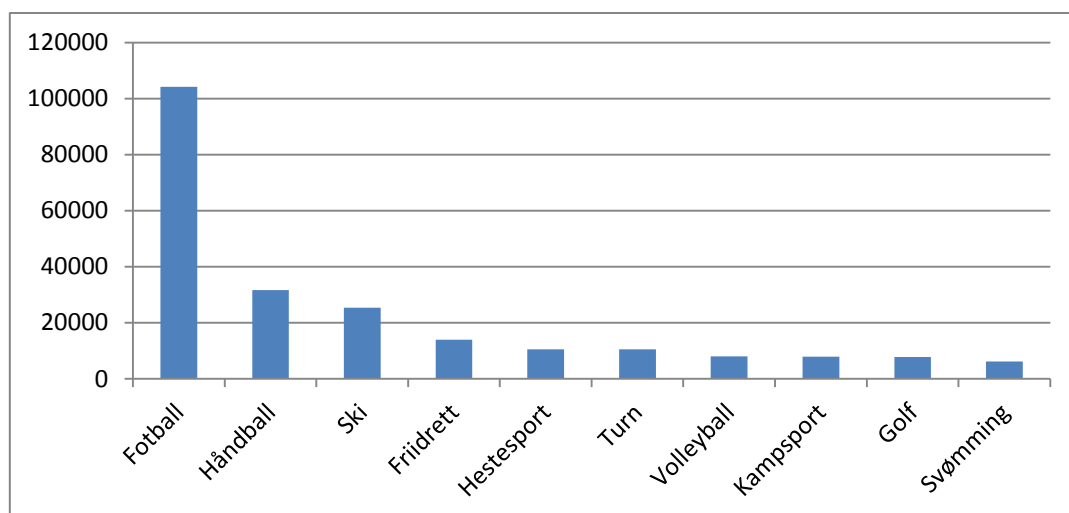
Fra midten av 1960-tallet til tidlig på 1980- tallet økte antall aktive barn og ungdom i Norges idrettsforbund betraktelig (Tønnesson, 1986). Etter den tid har medlemsmassen fortsatt økt, men ikke så sterkt som tidligere. Denne økningen ser imidlertid ut til å ha flatet ut. Figur 1 nedenfor viser at det for barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år) har vært en liten nedgang i aktivitetstallene fra 2006 til 2011. Dette er tilfellet blant både gutter og jenter.

Figur 1: Aktivitetstall i norske idrettslag pr. 1.1.2007 og 1.1.2012 (Ingebrigtsen, 2012).

Figuren viser at det er få variasjoner i aktivitetstallene fra 2006 til 2011. Medlemsandelen er størst i aldersgruppen 6-12 år. I løpet av ungdomsårene og inn i voksen alder synker andelen aktive betraktelig. Dette gjelder for både gutter og jenter. I samtlige aldersgrupper er det flere aktive gutter/menn enn jenter/ kvinner. Aldersgruppen 26 år og eldre inneholder mange årskull og kan ikke sammenlignes med de andre aldersgruppene.

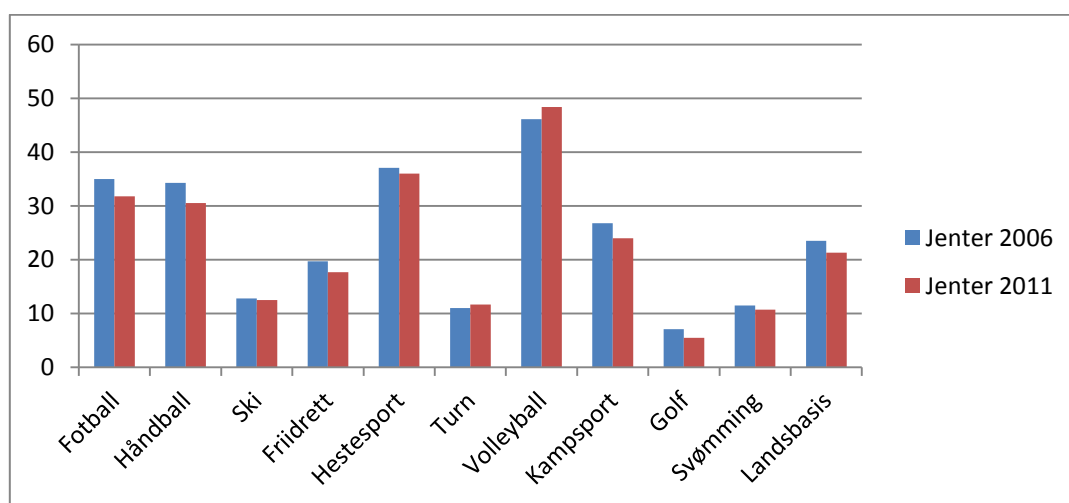
Ungdom deltar i mange ulike idretter. I figur 2 presenteres antall gutter og jenter i de ti mest utbredte idrettene blant 13-19 åringer i 2011 (samlet tall for gutter og jenter).

Figur 2: Antall aktive 13 – 19 åringer i de ti største idrettene. Tall pr. 1.1.2011 (Ingebrigtsen, 2012).

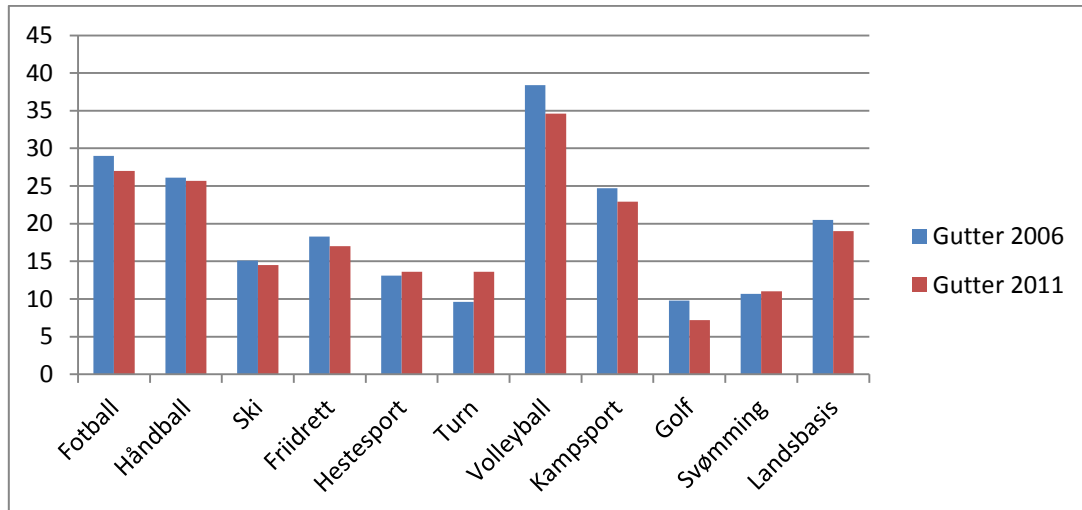
I figur 2 ser vi at fotball er den desidert mest utbredte idretten blant ungdom, etterfulgt av håndball og deretter ski. Ingebrigtsen (2012) finner i sin analyse av aktivitetstallene i Norges idrettsforbund at andelen gutter og jenter i alderen 13-19 år er ulik i de ti største ungdomsidrettene. Det er en klar overvekt av jenter i håndball, hestesport, turn og volleyball. I fotball, ski, friidrett, kampsport og golf er det en overvekt av gutter. I svømming er det relativ lik andel gutter og jenter. Gutter og jenter har altså ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren. Fotball er derimot den mest utbredte idretten blant begge kjønn.

Andelen aktive i aldersgruppen 13-19 år har utviklet seg fra 2006 til 2011 i de ti største ungdomsidrettene. I figur 3 nedenfor presenteres utviklingen hos jenter.

Figur 3: Andelen 13 -19 årige jenter i ti idretter. Tall pr. 1.1.2007/2011 (Ingebrigtsen, 2012).

Med unntak av volleyball og turn, går andelen aktive jenter i alderen 13-19 år ned fra 2006 til 2011 i samtlige idretter. I figur 4 ser vi at andelen gutter i alderen 13-19 år også synker i de fleste idrettene.

Figur 4: Andelen 13-19 årlige gutter i ti idretter. Tall pr. 1.1.2007/2011 (Ingebrigtsen, 2012).

I turn er det en relativ sterk økning i andelen aktive gutter i alderen 13-19 år. Det har også vært en liten økning i svømming og hestesport. Det er få gutter som driver hestesport, den relative økningen er altså liten i antall personer. I de resterende idrettene har det vært en nedgang.

Samlet kan man hevde det er små endringer i aktivitetstallene fra 2006 til 2011 for de ti største idrettene blant 13-19 åringer. De fleste idrettene har en nedgang i andelen 13-19 åringer, mens noen har en økning. Videre er utviklingen svært lik for gutter og jenter.

Studier av ungdoms idrettsdeltagelse

En lang rekke faktorer påvirker ungdoms opplevelse av idretten. Funnene fra litteratursøket viser at de grovt sett kan deles inn i to grupper; interne og eksterne faktorer. Nedenfor presenteres faktorer som er knyttet til idrettens innhold (interne), deretter de som ligger utenfor idretten (eksterne). Til slutt presenteres analyser av idrettsgren og demografiske forhold. Målet her er å gi en beskrivelse av hvilken kunnskap som finnes om betydningen av idrettsgren, idrettslig nivå, kjønn og geografi. Denne delen består i stor grad av de samme studiene som presenteres under interne og eksterne forhold.

Interne forhold

Man skiller mellom interne forhold hos utøveren og interne forhold innad i selve idretten. Forhold hos utøveren omhandler deres opplevelse av idretten og ferdighetsnivå. Forhold innad i idretten omhandler treneren, venner i idrettslaget og konkurranseaspektet.

Utøveren

Opplevelse av idretten

Hvem som slutter med idrett versus hvem som fortsetter ser i stor grad ut til å ha sammenheng med utøvernes opplevelse av idrettsdeltagelsen (Sisjord, 1993; Solenes & Strandbu, 2007). Det er god dokumentasjon av at idretten i stor grad oppleves positivt av de som deltar på grunn av at de trives og er interessert i aktiviteten. Om dette ikke er tilfellet, velger ofte utøveren å slutte (Andersen, 2010; Hansen, 1999; Seippel, 2005; Stensaasen, 1977). Dette illustreres tydelig i Andersen (2010) sin masteravhandling der han ved å intervju ungdom som tidligere har vært aktive innenfor idretten, konkluderer med at det ofte er en kombinasjon av flere faktorer som er avgjørende for at de velger å slutte. Uansett årsak, henger det derimot i bunn og grunn sammen med at de ikke lenger har det gøy når de deltar, de har mistet interessen.

Ferdigheter

Flere studier fremhever at utøvernes oppfattelse av egne ferdigheter påvirker deres idrettsdeltagelse. På tvers av studiene ser man et tydelig mønster i at utøvere som føler de har gode ferdigheter og dermed mestrer idretten de utøver, i større grad ønsker å fortsette sin deltagelse sammenlignet med de som føler de har dårlige ferdigheter (Eiden, 2009; Frantzen & Peterson, 2004; Nache, Bar-Eli, Perrin, & Laurencelle, 2005; Ommundsen, 1992; Ommundsen & Vaglum, 1991, 1992, 1997). Enoksen (2011) finner at utøvernes oppfattelse av egne ferdigheter også kan bidra til frafall selv om de anser dem som relativt gode. I en langsgående studie over 25 år følger han en gruppe lovende friidrettsutøvere som samtlige klassifiseres som potensielle eliteutøvere. I løpet av studiets gang sluttet flere av utøverne med friidrett. Enkelte rapporterte stagnasjon i prestasjoner som en av hovedårsakene. Selv om utøverne i utgangspunktet hadde gode ferdigheter, valgte altså flere å slutte når de ikke utviklet seg og opplevde fremgang.

Idretten

Treneren

Treneren er den aktøren som står nærmest utøverne og har derfor en viktig rolle i barne- og ungdomsidretten. Skard og Vaglum (1989) har gjennomført to intervjuprosesser på en gruppe fotballspillere over en periode på 16 måneder. Flere av utøverne som sluttet i løpet av studiets gang rapporterte dårligere forhold til treneren sammenlignet med de som fortsatt var aktive da studien var over. Ommundsen (1992) påpeker i sin studie at ungdom som erfarer god støtte fra treneren er mindre tilbøyelige til å ende sin deltagelse sammenlignet med de som føler treneren presser dem mer enn hva de selv ønsker. Andersen (2010) finner i sin masteravhandling at trenerens organisering av idretten også har betydning for utøvernes deltagelse. Flere av respondentene rapporterte at en av hovedgrunnene til at de valgte å slutte i idretten, var at treneren ikke inkluderte dem i planleggingen av treningsopplegget. Dette førte til at deltagelsen ikke foregikk på deres ønsker og premisser. Opplegg fra treneren var altså en direkte årsak til frafall.

Venner

Mange barn og unge deltar i idretten av sosiale grunner, altså for å tilbringe tid sammen med venner og for å få nye venner. Utøvere som føler de har dårlige relasjoner til de andre utøverne er derfor mer tilbøyelige til å ende sin deltagelse sammenlignet med de som har gode relasjoner (Ommundsen, 1992; Ommundsen & Vaglum, 1992; Skard & Vaglum, 1989). Skard og Vaglum (1989) konstaterer i sin undersøkelse av finske fotballspillere at utøvere som slutter har færre venner i fotballen enn de som fortsetter sin deltagelse. Dette skyldes derimot ikke nødvendigvis at de har dårlige relasjoner til sine medspillere, men at flere av deres venner har sluttet, og at de dermed har få venner igjen.

I en langsgående studie over tre år finner Frantzen og Peterson (2004) at venner utenfor idrettslaget også har betydning for ungdoms idrettsdeltagelse. Utøvere som rapporterer høy sosial kapital i form av mange klassekamerater og venner, velger i større grad å fortsette sin idrettsdeltagelse enn de som rapporterer lave verdier. Betydningen av venner utenfor idretten faller innunder kategorien eksterne faktorer. I sammenheng med betydningen av venner innenfor idretten, kan man hevde utøvernes generelle vennekrets har betydning for deres idrettsdeltagelse.

Konkurranse

Man finner mange studier som tar for seg ungdoms opplevelse av idretten. Det er derimot få som undersøker hva som skjer innad i selve idretten som bidrar til frafall blant ungdom. Enkelte studier påpeker derimot at fokuset på konkurranse blir større i overgangen fra barneidretten til ungdomsidretten. Dette er en forandring som skjer innad i selve idretten, og som viser seg å være en bidragsfaktor til at enkelte velger å slutte (Orlick, 1984; Skard & Vaglum, 1989). Skard og Vaglum (1989) rapporterer at mange utøvere har angst for å konkurrere. Når disse utøverne opplever et stort fokus på konkurranse fører dette til at flere velger å slutte. Aspvik, Sæter og Ingebrigtsen (2012) finner at andelen som trives i konkurransesituasjoner er lavere enn andelen som trives på trening. Dette tyder på at sterk konkurransefokusering kan oppleves negativt for de unges idrettsdeltagelse. I sin litteraturstudie finner derimot Olsen (1982) at konkurransedeltagelse ikke har en direkte sammenheng med frafall. I likhet med flere studier påpeker han derimot at frafall er en kompleks prosess og at det er en mulighet for at konkurranse i kombinasjon med flere faktorer kan øke sannsynligheten for frafall.

Eksterne forhold

Andre interesser

Under interne forhold kommer det tydelig frem at minkende interesse for idretten kan føre til frafall. I tillegg til å miste interesse for idretten, er det tydelig at økende interesse for andre fritidsaktiviteter også har betydning. Seippel (2005) finner i sin studie at andre interesser på fritiden var hovedårsaken til at 6 % av utvalget valgte å slutte i idretten. Det er her viktig å poengtere at dette var hovedårsaken og at det altså kan være flere faktorer som bidro til frafallet. Haavelmoen (2012) og Fjeldvang (2012) rapporterer også at dette er årsaken som får størst oppslutning blant utøverne i sine studier.

Patriksson (1988) finner også at mange ungdommer får flere fritidsinteresser etter hvert som de blir eldre. Det viser seg derimot at flere av utøverne som sluttet i løpet av studiets gang ikke nødvendigvis hadde mistet fullstendig interesse for idretten, men at interessen for andre fritidsaktiviteter var større, og at tidspresset førte til at idretten ble nedprioritert. Studien påpeker at enkelte av de som sluttet valgte å begynne med en annen idrettsgren. Dette betyr at enkelte mister interessen for den idrettsgrenen de i utgangspunktet utøver, men fortsatt er interessert i idrett da de velger å begynne med en annen.

Foreldre

Et interessant tema innen ungdoms idrettsdeltagelse er betydningen av foreldrenes økonomi, utdanning og interesse for fysisk aktivitet. Undersøkelser viser at det er klare forskjeller på aktivitetsprofilen blant ungdom i forhold til disse aspektene (Telama, Laakso, & Yang, 1994; Yang, Telama, & Laakso, 1996). Som en del av et større forskningsprogram kalt "Cardiovascular Risk in Young Finns", har Telama et al. (1994) og Yang et al. (1996) utført langsgående studier der de undersøker hvilken betydning de ovennevnte faktorene har for barn og ungdoms idrettsdeltagelse. Begge studiene konstaterer at idrettsdeltagelsen blant barn og ungdom er høyere i familier der foreldrene er fysisk aktive sammenlignet med familier der foreldrene er inaktive. Dette kan tyde på at barn som kommer fra en fysisk aktiv familie har større grunnlag for selv å utøve fysisk aktivitet og delta i idrett. Studien finner også at utøvere som har foreldre med en høy sosial status og utdanning, i mindre grad faller fra idretten enn de som har foreldre med lav sosial status og utdanning. Foreldre har altså en relativt stor innflytelse på ungdoms idrettsdeltagelse og kan dermed fungere som en motvekt til frafall. Dette reflekteres også i Ommundsen (1992) sin studie der han hevder støtte fra foreldre påvirker utøvernes trivsel og dermed kan bidra til å forhindre frafall.

Skole

Etter hvert som man blir eldre øker plikter i forhold til skole og utdanning. Mange ungdommer opplever på dette tidspunktet et dilemma i forhold til om de skal prioritere å bruke tid på skolerelatert arbeid fremfor idrett, om de skal satse på idretten, eller gjøre et forsøk på å kombinere idrett og skole. De fleste ungdommene som deltar i organisert idrett gjør dette på hobbybasis uten videre ønsker om å satse på en idrettskarriere. Det er god dokumentasjon på at økende krav fra skolen ofte fører til at disse utøverne velger å slutte i idretten (Frantzen & Peterson, 2004; Hansen, 1999; Patriksson, 1988; Seippel, 2005). En ny undersøkelse gjennomført av Enoksen (2011) viser derimot at enkelte friidrettsutøvere som ble klassifisert som potensielle eliteutøvere, også valgte å slutte grunnet høye krav fra skole eller jobb.

Skader

I enkelte tilfeller forlater ungdom den organiserte idretten på grunn av skader. Det påpekes at utøverne i slike tilfeller ikke føler de har noe valg, de har ikke mulighet til å fortsette sin idrettsdeltagelse (Enoksen, 2011; Seippel, 2005). Enoksen (2011) fremholder at skader blant lovende friidrettsutøvere ofte skyldes tidlig spesialisering og ensidig trening. Dette fører til stor belastning på enkelte muskelgrupper. Det er ikke alltid mulig å rehabilitere skaden fullstendig, idrettsdeltagelse blir dermed ikke mulig. Andersen (2010) påpeker derimot at mange skader kan rehabiliteres og at de dermed ikke nødvendigvis er en direkte årsak til frafall, men en bidragsfaktor. I sin studie finner han at utøverne ikke lengre var på samme nivå som de andre utøverne etter skadeperioden. Skaden bidro altså til at de ikke utviklet sine ferdigheter, noe som videre førte til at mange valgte å slutte. Enkelte av utøverne erfarte også at de fikk mye fritid i skadeperioden, og dermed opplevde at idretten tok for mye tid og ressurser til at de ønsket å fortsette etter skaden var rehabilitert.

Idrettsgren og demografiske forhold

I korte trekk kan man hevde frafall er en kompleks prosess som både er påvirket av faktorer som ligger utenfor idretten og faktorer knyttet til selve idrettens innhold. Man må også ta i betraktning at idrettsgren, idrettslig nivå, kjønn og geografiske forhold kan ha betydning for ungdoms idrettsdeltagelse, og dermed påvirke deres valg om å forbli i idretten eller ikke.

Idrettsgren

I sin analyse av aktivitetstallene til Norges idrettsforbund, finner Ingebrigtsen (2012) at idrettsgren er den klart viktigste variabelen for å forstå ungdoms idrettsdeltagelse på nasjonalt nivå. Egenskaper ved de ulike idrettsgrenene, og måten de organiseres og ledes på, er derfor en betydningsfull faktor for å forstå ungdoms deltagelse i idretten.

Analyser av ungdoms opplevelse av idretten bygger i all hovedsak på utvalg med representanter fra ulike idretter. Hvilke idretter, vies liten oppmerksomhet. Studier som kun tar utgangspunkt i en idrettsgren er i all hovedsak gjennomført på ungdom som deltar i organiserte fotballag. Haavelmoen (2012) og Fjeldvang (2012) benytter samme utvalg i sine studentoppgaver om frafall blant unge fotballspillere. Funnene sammenfaller i stor grad med andre studier som også er begrenset til unge fotballspillere (Frantzen & Peterson, 2004; Nache, Bar-Eli, Perrin, & Laurencelle, 2005; Ommundsen, 1992; Ommundsen & Vaglum, 1991, 1992, 1997; Skard & Vaglum, 1989).

I en langsgående studie over 25 år følger Enoksen (2011) en gruppe lovende friidrettsutøvere som samtlige klassifiseres som potensielle eliteutøvere. Seks studier som ikke er tilgjengelig elektronisk er også begrenset til spesifikke idrettsgrener. Berg (1995) tar utgangspunkt i unge håndballspillere, mens Jonsson (1983) ser på unge svømmere. Fredriksen og Moen (2005), Nybø og Enoksen (1998), Ness (1997) og Kleven (1977) tar for seg unge langrennsutøvere.

Hansson og Subotic (2010) har utført intervju på 9 jenter som tidligere har deltatt i organisert idrett. Tre av jentene har spilt fotball, to basket, en dans, en gymnastikk, en svømming og en ridning. Det viser seg at årsakene til frafall var noe ulik på tvers av idrettsgrenene. Utøverne som hadde vært aktive innenfor lagidrettene rapporterte at de først og fremst sluttet på grunn av at laget de deltok i tok en annen form. Dette resulterte i at gruppedynamikken ble forandret, noe som videre ledet til at de valgte å slutte. Ungdommene i utvalget til Ingebrigtsen (2004) deltar også i ulike idrettsgrener, henholdsvis fotball, håndball, ski, friidrett, orientering, turn, kampsport og andre ballidretter. Frafallet er større enn deltagelsen i samtlige idretter. Relativt er frafallet størst i ski. I absolutte tall er det størst frafall i fotball.

Idrettslig nivå

Frantzen and Peterson (2004) tar utgangspunkt i fotballspillere som fordeler seg på ulike nivå i det svenske seriesystemet, fra divisjon seks til "Allsvenskan". Som tidligere forklart finner

studien at utøvere som rapporterer høy besittelse av sosial kapital og fotballkapital velger å fortsette sin deltagelse i større grad enn de som rapporterer lave verdier. Eventuelle ulikheter mellom divisjonene kommenteres ikke.

Friddrettsutøverne i Enoksen (2011) sin studie var klassifisert som potensielle eliteutøvere. De var involvert i et treningsprogram som var orientert mot å utvikle utøvere av nasjonalt kaliber. Utøverne var statistisk rangert blant topp ti i ti ulike friddrettsøvelser. I motsetning til de mest vanlige frafallsårsakene i forskningslitteraturen, finner Enoksen (2011) at skader er en vanlig årsak til frafall. Det påpekes at dette trolig skyldes at utøverne trener på et høyt nivå og dermed bruker mer tid på idretten enn utøvere på et lavere nivå.

Berg (1995) ser på unge konkurranseutøvere i overgangen fra junior til seniornivå i håndball, mens Nybø og Enoksen (1998) inkluderer både junior- og seniorløpere i sin studie av langrennsutøvere. Studiene er ikke tilgjengelige elektronisk og man har dermed ikke kjennskap til funnene. Sett bort fra de ovennevnte studiene kommenterer ikke forskning på feltet hvilket nivå utvalget de tar utgangspunkt i befinner seg på.

Kjønn

Aktivitetstallene viser at det eksisterer kjønnsforskjeller i ungdomsidretten. Flere gutter enn jenter deltar. Videre har gutter og jenter ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren. Studier av hvordan ungdom opplever idretten er i all hovedsak gjennomført på både gutter og jenter. Eventuelle kjønnsforskjeller vies sjelden oppmerksomhet. Kleven (1977) undersøker ulikheter mellom gutter og jenter i langrennssporten. Studien er ikke tilgjengelig elektronisk og man har dermed ikke kjennskap til funnene. Strandbu og Bakken (2007) finner at flere jenter enn gutter oppgir «for strenge krav om å være god» som grunn til å forlate den organiserte idretten. Ytterligere variasjoner rapporteres ikke.

Geografiske variasjoner

Flere av de norske studiene på feltet tar utgangspunkt i ungdom fra Oslo. Man finner også studier gjennomført i Sør- Trøndelag, Nord- Trøndelag, Bø, Kristiansand, Akershus, Rogaland, Vestfold og Møre og Romsdal. Enkelte studier oppgir ikke geografisk begrensning, mens andre har et landsdekkende utvalg. Til tross for at det eksisterer geografisk begrensede studier, er det i liten grad fokus på lokale variasjoner.

Strandbu og Bakken (2007) oppsummerer resultater fra den delen av *Ung i Oslo 2006* som omhandler ungdoms forhold til trening og deltagelse i idrettsaktiviteter. Ommundsen og Vaglum (1991, 1992, 1997) og Ommundsen (1992) tar også utgangspunkt i ungdom fra Oslo.

To studier er gjennomført i trøndelag. Aspvik, Sæter og Ingebrigtsen (2012) undersøker hvordan ungdom i Sør- Trønderske bygder opplever sitt eget oppvekstmiljø generelt, med særlig vekt på skole og fritidsaktiviteter. De unges idrettsdeltagelse er et av aspektene som vies oppmerksomhet. Ness (1997) ser på ungdom fra Nord- Trøndelag. Studien er ikke tilgjengelig elektronisk og man har dermed ikke kjennskap til funnene.

Ingebrigtsen (2004) kartlegger fysisk aktivitetsnivå, både organisert og uorganisert, blant skoleelever fra Møre og Romsdal. Studien er gjennomført på 10 ungdomsskoler fordelt over 6 kommuner, to fra henholdsvis Nordmøre, Romsdal og Sunnmøre. Det er representert kommuner fra både ytre og indre strøk. To bykommuner, to mellomstore og to mindre kommuner. Det er liten forskjell i aktivitet mellom de ulike områdene i fylket, mellom kommunene og mellom skolene.

Eidem (2009) har gjennomført en studie på idrettslinjen ved Gimle videregående skole i Kristiansand, mens Sisjord (1993) har sett nærmere på frafallsårsaker blant ungdom fra Bø. Fem studier som ikke er tilgjengelig elektronisk er også geografisk begrenset, utvalget kommer fra henholdsvis Akershus (Nybø & Enoksen, 1998), Oslo (By, 1987), Bærum (Hozman, 1978), Rogaland (Øverland & Hjortland, 1984) og Vestfold (Railo, 1981).

Ingebrigtsen (2012) finner noen geografiske variasjoner i ungdoms idrettsdeltagelse i sin analyse av aktivitetstallene. Variasjonene er store på kommunenivå, men små på fylkesnivå. Antall aktive utøvere synker med alderen i samtlige fylker. Når nedgangen i aktivitetstallene er så lik mellom fylkene, tyder dette på at frafallet fra idretten ikke kan forklares med strukturelle forhold på fylkesnivå.

Avslutning

Frafall av ungdom er en sentral problemstilling i Norges idrettsforbund. De jobber derfor kontinuerlig med å leve opp til ungdommenes ønsker og behov for at de skal få en god idrettsopplevelse og forbli i idretten lengst mulig. For å gi en forståelse av hvilke faktorer som påvirker ungdoms idrettsdeltagelse, er det i denne rapporten presentert studier av ungdoms opplevelse av idretten.

I korte trekk kan man hevde ungdoms idrettsdeltagelse både er påvirket av faktorer som ligger utenfor idretten og faktorer knyttet til selve idrettens innhold. Interne faktorer som trekkes frem i forskningslitteraturen er betydningen av ferdigheter, konkurranseaspektet og utøvernes forhold til treneren og venner. Betydningen av skole, skader og foreldre er de eksterne faktorene. Dette illustrerer at frafall er en kompleks prosess som er påvirket av flere faktorer.

Funnene fra litteratursøket viser at det er en mangel på studier som undersøker betydningen av lokale variasjoner. Dette til tross for at det eksisterer geografisk begrensede studier. Aktivitetstallene til Norges idrettsforbund viser at det er få variasjoner i ungdoms idrettsdeltagelse på fylkesnivå. På kommunenivå er derimot variasjonene større. Studier av idrettens innhold på lokalt nivå er dermed et relevant utgangspunkt for videre forskning.

Variasjoner mellom ulike idrettsgrener er også lite kartlagt. I all hovedsak bygger analysene på utvalg med representanter fra ulike idretter. Hvilke idretter, vies liten oppmerksomhet. Funn fra slike analyser kan bli misvisende da aktivitetstallene til Norges idrettsforbund viser at idrettsgren har stor betydning for ungdoms idrettsdeltagelse. Studier som undersøker egenskaper ved ulike idrettsgrener er dermed en fruktbar innfallsvinkel for videre forskning.

I tillegg kommer kjønnsforskjeller som manglende kunnskap. Studier av hvordan ungdom opplever idretten er i all hovedsak gjennomført på både gutter og jenter. Eventuelle kjønnsforskjeller vies sjelden oppmerksomhet. Aktivitetstallene viser at gutter og jenter har ulike preferanser når det kommer til valg av idrettsgren. Videre er det flere gutter enn jenter som deltar. Fremtidige studier med fokus på kjønnsforskjeller er dermed et behov.

Samtlige studier baserer seg på svar fra ungdom som er eller har vært aktive i den organiserte idretten. Studier som undersøker hva som skjer innad i idretten er en mangel. For fremtiden er det viktig å kombinere studier av ungdoms opplevelse av idretten med studier som undersøker idrettens innhold. Dette kan gi en dypere forståelse av ungdoms idrettsdeltagelse.

Litteraturliste

- Andersen, E. (2010). *Idrettsdeltakelse og frafall blant ungdom: en studie i ungdoms idrettsdeltakelse fra begynnelse til slutt*. Bø i Telemark: Høgskolen i Telemark.
- Aspvik, N. P., Sæther, S. A., & Ingebrigtsen, J. E. (2012). *Oppvekst i bygder: ungdom i Sør-Trøndelag*. Trondheim: NTNU samfunnsforskning, Senter for idrettsforskning.
- Berg, J. A. (1995). *Frafall av unge konkurranseutøvere i overgangen fra junior til seniornivå*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- By, I.Å (1987) *Rekruttering til og frafall fra et idrettslag: en empirisk undersøkelse av Kjelsås idrettslag i 1984/85*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Eidem, A. (2009). *Perfeksjonisme, opplevd ferdighet og potensielt frafall fra organisert idrett*. Kristiansand: Universitetet i Agder.
- Enoksen, E. (2011). Drop-out Rate and Drop-out Reasons Among Promising Norwegian Track and Field Athletes. *Scandinavian sport studies forum* (2), 19 - 43.
- Fjeldvang, T. (2012). *Hvorfor slutter 9. og 10. klasseelever på fotball?* Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Frantzen, M., & Peterson, T. (2004). *Varför lämnar ungdomar idrotten?: en undersökning av fotbollstjejer och -killar från 13 till 15 år*. Stockholm: Riksidrottsförbundet.
- Fredriksen, S., & Moen, V. (2005). *Frafall i langrennssporten*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Haavelmoen, R. (2012). *Årsaker til frafall i barne- og ungdomsfotballen*. Elverum: Høgskolen i Hedmark.
- Hansen, E. (1999). *Ung og aktiv? : En rapport om barn og ungdoms deltagelse og involvering i idrett og egenorganisert fysisk aktivitet*. Oslo: Norges idrettsforbund og Norges olympiske komité.
- Hansson, M., & Subotic, N. (2010). *Avhopp inom föreningsidrotten-varför tonårsflickor väljer att sluta föreningsidrotta*. Malmö: Malmö Högskola.
- Hozman, Z. (1978) *Frafall fra frivillig organisert idrett hos jenter: en empirisk undersøkelse blant 16-20 årige jenter i Bærum kommune*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Ingebrigtsen, J. E. (2004). *Ungdoms fysiske aktivitet i Møre- og Romsdal 2004*. Trondheim: NTNU Samfunnsforskning, Senter for idrettsforskning.
- Ingebrigtsen, J.E. (2012) *Ungdomsidrett i endring. Tallenes tale om norsk ungdomsidrett 2006- 2011*. NTNU Samfunnsforskning, Senter for idrettsforskning.
- Jonsson, R. (1983). *Fortsätta eller sluta?* Uppsala: Uppsala Universitet.

- Kleven, L. M. (1977). *Frafallsproblematikken innen langrennssporten*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Nache, C. M., Bar-Eli, M., Perrin, C., & Laurencelle, L. (2005). Predicting dropout in male youth soccer using the theory of planned behavior. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 15(3), 188-197.
- Norges idrettsforbund (2011) *Idrettsmelding - utvikling av ungdomsidretten*. Hentet 23.12.2012 fra http://www.idrett.no/english/Documents/IDRETT-445035-v1-Idrettsmeldingen_-_utvikling_av_ungdomsidretten.pdf.
- Ness, A. M. (1997). *Frafall fra kretsrennsdeltakelse innen langrenn, i alderen 14-19 år i Nord-Trøndelag skikrets*. Levanger: HINT.
- Nybø, A., & Enoksen, E. (1998). *Motiv og forutsetninger for deltakelse i langrenn*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Olsen, A. M. (1982). *The consequences of early specialisation and competition on later participation and non-participation: the drop out: methodological considerations*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Ommundsen, Y. (1992). *Self evaluation, affect and dropout in the soccer domain: A prospective study of young male Norwegian players*: Norwegian University of Sport and Physical Education, Department of Behavioral Sciences in Medicine.
- Ommundsen, Y., & Vaglum, P. (1991). The influence of attributional style on the soccer-related self-esteem and persistence in soccer of young boys. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 1(1), 45-50.
- Ommundsen, Y., & Vaglum, P. (1992). Sport-Specific Influences. *Journal of Adolescent Research*, 7(4), 507-521.
- Ommundsen, Y., & Vaglum, P. (1997). Competence, perceived importance of competence and drop-out from soccer: a study of young players. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 7(6), 373-383.
- Orlick, T. (1984). All a winner. *Idrett og oppvekstmiljø: rapport fra seminar på Bardshaug herregård* (s. 25-41). Oslo: Universitetsforlaget.
- Patriksson, G. (1988). Theoretical and empirical analyses of drop-outs from youth sports in Sweden. *Scandinavian Journal of Sports Sciencies*, 10, 29-37.
- Railo, W. (1981) *Frafall fra idrettslig aktivitet i barne- og ungdomsårene: en undersøkelse vedrørende barn og unge som nylig har sluttet med organisert idrett i Vestfold fylke*. Oslo: Norges idrettshøgskole.

- Seippel, Ø. (2005). *Orker ikke, gidder ikke, passer ikke?: om frafallet i norsk idrett*. Oslo: Institutt for samfunnsforskning.
- Sisjord, M.-K. (1993). *Idrett og ungdomskultur: Bø-ungdom i tall og tale*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Skard, O., & Vaglum, P. (1989). The influence of psychosocial and sport factors on dropout from boys' soccer: A prospective study. *Scandinavian Journal of Sports Sciences*, 11(2), 65-72.
- Solenes, O., & Strandbu, Å. (2007). "David Beckham gikk ikke mye langrenn": kontroverser om ungdom og idrett, før og nå. I Å, Strandbu & T, Øia (red), *Ung i Norge: skole, fritid og ungdomskultur* (ss. 159-176). Oslo: Cappelen akademisk forlag.
- Stensaasen, S. (1977). *Barn og unges forhold til idrett*. Oslo: Høgskolen.
- Strandbu, Å., & Bakken, A. (2007). *Aktiv Oslo-ungdom. En studie av idrett, minoritetsbakgrunn og kjønn* (Vol. 2/2007). Oslo: Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring.
- Telama, R., Laakso, L., & Yang, X. (1994). Physical activity and participation in sports of young people in Finland. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 4(1), 65-74.
- Tønnesson, S. (1986) *Norsk idrettshistorie. Folkehelse, trim og stjerner 1939-1986*. Oslo: Aschehoug.
- Yang, X. L., Telama, R., & Laakso, L. (1996). Parents' physical activity, socioeconomic status and education as predictors of physical activity and sport among children and youths- A 12-year follow-up study. *International Review for the Sociology of Sport*, 31(3), 273-291.
- Øverland, D., & Hjortland, A. (1984) *Barneidrett: årsaker til og tiltak mot frafall fra barn/ungdomsidrett, en undersøkelse av barne og ungdomsprosjektet i Rogaland*. Stavanger: Rogaland distrikthøgskole.

Vedlegg 1

Tabell 1: Søk i SPORTDiscus etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten

Søkeord	Publiseringsland				
	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Island
Sport + dropout	9	8	3	9	0
Sport + drop out	6	0	2	3	0
Sport + participation	41	27	40	130	0
Sport + non- participation	2	0	0	2	0

Tabell 2: Søk i SPORTDiscus etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter

Søkeord	Publiseringsland				
	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Island
Football	8	7	33	7	0
Handball	5	6	20	0	0
Cross- country skiing	13	15	11	15	0
Gymnastics	7	3	7	13	0
Swimming	3	3	7	12	0

Tabell 3: Søk i Isi Web of Science etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten

Søkeord	Publiseringsland				
	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Island
Sport + dropout	0	1	0	1	0
Sport + drop out	2	1	3	0	0
Sport + participation	78	85	37	71	12
Sport + non- participation	10	14	7	5	2

Tabell 4: Søk i Isi Web of Science etter nordiske om ungdoms opplevelse av ulike idretter

Søkeord	Publiseringsland				
	Norge	Sverige	Danmark	Finland	Island
Football	5	0	2	0	0
Handball	0	0	0	0	0
Cross- country skiing	0	0	0	0	0
Gymnastics	0	0	0	0	0
Swimming	2	0	0	0	0

Tabell 5: Søk i GoogleScholar etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten

Søkeord	Antall treff
Idrett + frafall	282
Sport + dropout	18 800
Sport + dropout + adolescent	19 200
Sport + dropout*	26
Sport + drop out	239 000
Sport + drop out + adolescent	19 200
Sport + drop out*	7
Sport + participation	718 000
Sport + participation + adolescent	55 000
Sport + participation*	1 530
Sport + participation + adolescent *	61
Sport + non- participation	544 000
Sport + non- participation + adolescent	63 700
Sport + non- participation*	24
Sport + non- participation + adolescent*	2

*Søk hvor ordene forekommer i artikkelens overskrift

Tabell 6: Søk i GoogleScholar etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter

Søkeord	Antall treff
Fotball	1820
Fotball + frafall	49
Håndball	233
Håndball + frafall	49
Turn	4 880 000
Turn + frafall	156
Svømming	319
Svømming + frafall	70
Langrenn	226
Langrenn + frafall	29

Tabell 7: Søk i Bibsys etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten

Søkeord	Antall treff
Idrett + frafall	54
Sport + dropout	2
Sport + drop out	1
Sport + participation	54
Sport + non- participation	5

Tabell 8: Søk i Bibsys etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter

Søkeord	Antall treff
Fotball	2781
Fotball + frafall	8
Football	248
Football + dropout	0
Håndball	362
Håndball + frafall	1
Handball	126
Handball + dropout	0
Svømming	668
Svømming + frafall	1
Swimming	575
Swimming + dropout	0
Langrenn	500
Langrenn + frafall	11
Cross- country skiing	62
Cross- country skiing + dropout	0
Turn	2948
Turn + frafall	1
Gymnastics	256
Gymnastics + dropout	0

Tabell 9: Søk i PubMed etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av idretten

Søkeord	Antall treff
Sport + dropout*	110
Sport + drop out*	128
Sport + participation*	4494
Sport + participation**	1262
Sport + participation***	323
Sport + non- participation*	1582
Sport + non- participation**	404
Sport + non – participation***	107

*Søk med "all fields"

**Søk med sport som "title/abstract", participation/ non- participation som "all fields"

***Søk med sport som "title", participation/ non- participation som "all fields"

Tabell 10: Søk i PubMed etter nordiske studier om ungdoms opplevelse av ulike idretter

Søkeord	Antall treff
Football	5649
Football + dropout	3
Handball	453
Handball + dropout	0
Swimming	26 898
Swimming + dropout	7
Cross- country skiing	460
Cross- country skiing + dropout	0
Gymnastics	2582
Gymnastics + dropout	3

Vedlegg 2

Tabell 11: Oversikt over studier av ungdoms idrettsdeltagelse

Tittel	År	Forfatter	Utvalg/ design	Resultat
Barn og unges forhold til idrett Søkebase: SPORTDiscus	1977	Stensaasen, S.	Land: Norge N: ca. 1000 Alder:? Metode: Intervju	En undersøkelse med fokus på barn og unges aktivitet i idrett. Resultatene indikerer at tidlig deltagelse i organisert idrett ikke nødvendigvis fører til at deltagelsen varer livet ut. For en stor andel av befolkningen fører økende alder til nedgang i interesse for aktiviteten og dermed også en nedgang i deltagelse. Interesse fra foreldre virker motiverende for videre deltagelse.
The consequences of early specialisation and competition on later participation and non-participation: the drop out methodological considerations Søkebase: SPORTDiscus	1982	Olsen, A.M.	Land: Norge Metode: Litteraturstudie	Formålet med studien er å undersøke hvilke konsekvenser tidlig spesialisering og konkurransedeltagelse i idretten har for barn og ungdoms deltagelse. Ingen av studiene som gjennomgås rapporterer en direkte sammenheng mellom tidlig spesialisering og frafall. Det er derimot en mulighet for at tidlig spesialisering og konkurranse i kombinasjon med flere faktorer kan øke sannsynligheten for frafall. Enkelte studier fremmer at talentfulle barn som lykkes i idretten, deltar lengre enn gjennomsnittlige utøvere.
All a winner Søkebase: SPORTDiscus	1984	Orlick, T.	Land: Norge Metode: Litteraturstudie	Fokus på lek, moro, harmoni, og følelser av aksept og tilfredshet bør være målet i den organiserte barneidretten. Gjennomgang av tidligere forskning indikerer derimot at disse kvalitetene ikke alltid er til stede, noe som resulterer i et høyt frafall blant barn og ungdom. Fokus på samarbeid fremfor konkurranse, særlig i de første årene av deltagelsen, kan bidra til å redusere frafallet.

Theoretical and empirical analyses of drop-outs from youth sports in Sweden Søkebase: SPORTDiscus	1988	Patriksson, G.	Land: Sverige N: 657 Alder: 7- 18 år Metode: Spørreskjema og telefonintervju (Langsgående studie over 1,5 år)	657 idrettsaktive barn og unge ble fulgt over en periode på 1,5 år. Målet var å undersøke hvor mange som sluttet i idretten i løpet av perioden. 13 % av informantene hadde sluttet etter 6 måneder. Ett år senere var mer enn halvparten av disse aktive i idretten igjen. I løpet av denne perioden hadde derimot flere av de andre informantene sluttet, noe som førte til at 13 % av forskningsgruppen hadde sluttet etter 1,5 år. Flere jenter enn gutter sluttet. Flere grunner lå bak frafallet og byttet av idrettsgren. Plikter i forhold til skole og utdanning øker med stigende alder. Endringer i interesser og tidsprioriteringer var også en gjeldende årsak.
The influence of psychosocial and sport factors on dropout from boys' soccer: a prospective study Søkebase: SPORTDiscus	1989	Skard, O. & Vaglum, P.	Land: Finland N: 300 (gutter) Alder: ? Metode: Intervju (2 stk innenfor en periode på 16 måneder)	I det første intervjuet rapporterte de som senere sluttet lavere på spørsmål om selvtillit innenfor fotball, tilfredshet når de spilte og hvorvidt de prioriterte fotball. De rapporterte også dårlige forhold til trenere og hadde færre venner i fotballen enn de som ikke sluttet. I det andre intervjuet rapporterte de som sluttet høyere angst for konkurranser, og fortalte at flere venner hadde sluttet. Studien hevder relasjoner til jevnaldrende i fotballaget og tilfredshet med selve fotballspillingen påvirker frafall langt mer enn hva fotballkompetanse, konkurranse, angst og foreldres holdninger gjør.
The influence of attributional style on the soccer-related self-esteem and persistence in soccer of young boys Søkebase: GoogleScholar	1991	Ommundsen, Y. & Vaglum, P.	Land: Norge N: 223 (gutter) Alder: 12- 16 år Metode: Spørreskjema	Studien undersøker hvordan utøvernes attribusjon av egne fotballprestasjoner og selvtillit innenfor fotball har betydning for frafall. Studien konkluderer at utøvere med en lav fotballrelatert selvtillit, og som verdsetter fotballferdigheter høyt, er en potensiell gruppe til å falle fra idretten.

Self-evaluation, affect and dropout in the soccer domain: a prospective study of young male Norwegian players Søkebase: SPORTDiscus	1992	Ommundsen, Y.	Land: Norge N: ? (gutter) Alder: ? Metode: ?	Undersøker betydningen av kognitive faktorer i forhold til trivsel og frafall fra organisert fotball. Oppfattelse av mestring og kontroll, samt en følelse av å være sosialt inkludert i fotballaget, er viktige faktorer for utøvernes motivasjon til å fortsette sin deltagelse. Støtte fra foreldre og trenere fører til større trivsel under deltagelsen og kan dermed bidra til å forhindre frafall.
Sport-Specific Influences Impact on Persistence in Soccer among Adolescent Antisocial Soccer Players Søkebase: GoogleScholar	1992	Ommundsen, Y. & Vaglum, P.	Land: Norge N: 223 (gutter) Alder: 12 – 16 år Metode: Spørreskjema	Studien undersøker frafall fra fotball blant gutter som rapporterer symptomer på antisosial atferd. Resultatene indikerer at utøvere som selv rapporterer symptomer på antisosial atferd ønsker å fortsette sin deltagelse om de føler de liker aktiviteten, oppfatter seg selv som en kompetent fotballspiller, er i stand til å kontrollere sin fotballaggresjon og har gode relasjoner til de andre utøverne på laget. På den andre siden var utøvere som rapporterte lav fotballkompetanse, få relasjoner til andre spillere og liten glede ved selve aktiviteten, mer tilbøyelig til å slutte i idretten.
Idrett og ungdomskultur: Bø-ungdom i tall og tale Søkebase: SPORTDiscus	1993	Sisjord, M.K.	Land: Norge N: 193 Alder: 13 – 15 år Metode: Spørreskjema og intervju (Langsgående studie over 3 år)	Hvem som slutter med idrett versus hvem som fortsetter, ser i størst grad ut til å ha sammenheng med sosial bakgrunn og vennegruppens fritidsinteresser. Opplevelser knyttet til idretten har også stor betydning, eksempelvis rapporterer ungdom som deltar flere positive emosjoner knyttet til deres deltagelse sammenlignet med de som har sluttet. Idrett har implikasjoner for den sosiale organiseringen av ungdomsgruppen og idrettsarenaen kan på denne måten ha en integrerende funksjon, men det motsatte kan også skje.

Physical activity and participation in sports of young people in Finland Søkebase: GoogleScholar	1994	Telama, R. Laako, L. & Yang, X.	Land: Finland N: 3596 Alder: 9, 12, 15 og 18 år Metode: Spørreskjema (Langsgående studie over 6 år)	Langsgående studie med fokus på fysisk aktivitet og deltagelse i organisert idrett. Resultatene indikerer at barn og ungdom som har foreldre som er interessert i fysisk aktivitet i mindre grad faller fra idretten enn de som har foreldre som ikke er interessert. Videre korrelerer familiens sosiale status med barns idrettsdeltagelse. Miljøet utøverne lever i har også betydning.
Parents' Physical Activity, Socioeconomic Status and Education as Predictors of Physical Activity and Sport among Children and Youths - A 12-Year Follow-Up Study Søkebase: GoogleScholar	1996	Yang, X.L, Telama, R. & Laakso, L.	Land: Finland N:1881 Alder: 9 – 15 år (ved starten av undersøkelsen) Metode: Spørreskjema (Langsgående studie over 12 år)	Undersøker betydningen av foreldres nivå av fysisk aktivitet, sosioøkonomiske status og utdanning i forhold til barns idrettsdeltagelse og fysiske aktivitet. I familier der foreldrene var fysisk aktive var idrettsdeltagelsen blant barnene høyere enn i familier der foreldrene var inaktive. Sammenhengen mellom barns idrettsdeltagelse og fars sosioøkonomiske status og utdanning var ikke like sterk som sammenhengen mellom idrettsdeltagelse og fars nivå av fysisk aktivitet.
Competence, perceived importance of competence and drop- out from soccer: a study og young players Søkebase: PubMed	1997	Ommundsen, Y & Vaglum, P.	Land: Norge N: 223 (gutter) Alder: 12- 16 år Metode: Intervju (2 intervju innenfor en periode på 16 måneder)	Undersøker sammenhengen mellom utøvernes oppfattelse av egen fotballkompetanse og frafall. Resultatene indikerer at flere av utøverne trolig oppfatter egen fotballkompetanse som lavere enn hva som er reelt. Dette reflekteres ved at studien ikke finner en sammenheng mellom lav oppfattet kompetanse og frafall, men en sammenheng mellom lav oppfattet kompetanse og frafall blant gruppen av eldre spillere som har en reel lav fotballkompetanse.

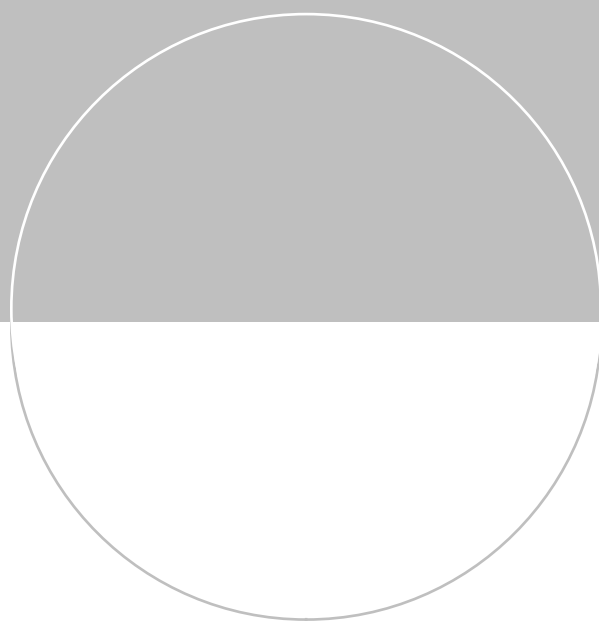
Ung og aktiv Søkebase: GoogleScholar	1999	Hansen, E.B.	Land: Norge N: 1992: 1108 1996: 1173 1997: 1205 1998: 1201 Alder: 8- 24 år Metode: Intervju (Langsgående studie over 6 år)	Rapport som både ser på den organiserte og uorganiserte delen av ungdoms fysiske aktivitet. Spørsmålet om hvorfor ungdommene valgt å slutte i organisert idrett ble ikke stilt i 1992 og 1997. Det er derimot de samme grunnene som dominerer både i 1996 og 1998. De viktigste grunnene er at aktiviteten er kjedelig/ mistet interessen, ikke tid på grunn av skole/ studier, ble skadet, ikke fornøyd med treningsopplegget, og ønsket mer tid med venner.
Varför lämnar ungdomar idrotten?: en undersökning av fotbollstjejer och -killar från 13 till 15 år Søkebase: Bibsys	2004	Frantzen, M & Peterson, T.	Land: Sverige N: 1117 Alder: 13- 15 år Metode: Spørreskjema og telefonintervju (Langsgående studie over 3 år)	Studien konstaterer at frafall kan forklares ut fra både eksterne og interne forhold. Geografisk plassering av idrettsaktiviteten er i stor grad irrelevant for om man velger å fortsette eller ikke. Det samme gjelder kjønn og etnisitet. Utøvere som rapporterer høy besittelse av sosial kapital i form av klassekamerater og venner, samt høy grad av fotballkapital i form av kompetanse og ferdigheter, velger å fortsette sin deltagelse i større grad enn de som rapporterer lave verdier. Det fremkommer tydelig at unge jenter og gutter slutter i idrett når kravene fra skolen oppfattes som for store.
Ungdoms fysiske aktivitet i Møre og Romsdal 2004 Søkebase: GoogleScholar	2004	Ingebrigtsen, J. E.	Land: Norge N: 1816 Alder: 8, 9 og 10 klasse Metode: Spørreskjema	Undersøkelsen gir en beskrivelse av de unges aktivitetsmønster i Møre og Romsdal. Omkring 3 av 4 elever er meget fysisk aktive i organisert idrett og på andre måter. Guttene og jentene er omtrent like aktive, men det er visse variasjoner i hvordan en er fysisk aktiv. Guttene sykler og sparker mer fotball, mens jentene spiller mer håndball og danser. Det er liten forskjell i aktivitet mellom de ulike områdene i fylket, mellom kommunene og mellom skolene.

Predicting dropout in male youth soccer using the theory of planned behavior Søkebase: SPORTDiscus	2005	Nache, C.M. m.fl	Land: Danmark N: 354 Alder: 13- 15 år Metode: Spørreskjema	Studien benytter teorien om planlagt atferd for å spå potensielt frafall blant unge fotballspillere. Informantene besvarte et spørreskjema utformet med bakgrunn i teorien om planlagt atferd. Ni måneder senere hadde 31 av informantene sluttet i fotball. Informantene som fortsatte sin deltagelse rapporterte høyere verdier på spørsmål om intensjon, holdning, subjektiv norm, normativ tro, og kontroll tro. Det konkluderes med at teorien om planlagt atferd kan benyttes for å forutsi hvem som fortsetter og hvem som slutter.
Orker ikke, gidder ikke, passer ikke? Om frafallet i norsk idrett Søkebase: Bibsys	2005	Seippel, Ø.	Land: Norge N: 1024 Alder:? Metode: Spørreskjema	Studien benytter samme utvalg som en studie "Institutt for samfunnsforskning" gjennomførte fire år tidligere. Den undersøker hvordan aktivitetsmønsteret til denne gruppen har utviklet seg; Er de fortsatt medlem? Er de med i et annet idrettslag? Har de sluttet med organisert idrett? Hva er begrunnelsene for å slutte? 34 % av informantene er ikke lengre medlem i idrettslaget de var medlem av tidligere. Omtrent halvparten av disse er derimot medlem av et annet idrettslag. Når respondentene blir bedt om å plukke ut en begrunnelse for hvorfor de har sluttet er resultatene som følger: "flyttet" (29 %), "ble skadet" (10 %), "laget hadde ikke noe godt tilbud til meg lenger" (8 %), "måtte bruke tid på familie" (7 %), "måtte bruke tid på utdanning" (7 %), "fikk andre interesser på fritiden" (6 %), "det var ikke gøy lenger" (6 %).

"David Beckham gikk ikke mye langrenn": kontroverser om ungdom og idrett, før og nå Søkebase: Bibsys	2007	Solenes, O & Strandbu, Å.	Land: Norge N: ca. 12 000 Alder: 13- 19 år Metode: Spørreskjema	I tillegg til å gi en beskrivelse av hvorfor og hvordan ungdom bør være idrettsaktive, presenteres en oversikt over hvem som utøver idrett i ungdomsårene. Frafall er også et tema som drøftes. Resultatene viser at andelen ungdommer som trener i idrettslag synker utover tenårene. Det drøftes om dette kan skyldes at utøverne ikke lengre synes idretten er morsom. Datamaterialet gir derimot ingen anledning til å gå videre med dette spørsmålet.
Aktiv Oslo-ungdom. En studie av idrett, minoritetsbakgrunn og kjønn Søkebase: GoogleScholar	2007	Strandbu, Å. og A. Bakken	Land: Norge N: 11 500 Alder: 14-17 år Metode: Spørreskjema	Rapporten oppsummerer resultater fra den delen av <i>Ung i Oslo 2006</i> som omhandler ungdoms forhold til trening og deltagelse i idrettsaktiviteter. Strengt krav om å være god og behovet for mer tid til skolearbeid er de hyppigste oppgitte årsakene for frafall. Det er flere som slutter fordi konkurransen ble for dominerende enn fordi idretten ble for useriøs.
Perfeksjonisme, opplevd ferdighet og potensielt frafall fra organisert idrett Søkebase: Bibsys	2009	Eidem, A.	Land: Norge N: 175 Alder: 16- 19 år Metode: Spørreskjema	Undersøker om ulike perfeksjonistiske trekk virker positivt eller negativt for idrettsdeltagelse. Perfeksjonisme deles inn i to grupper; selvororientert perfeksjonisme og sosialt orientert perfeksjonisme. Respondentene som scorer høyt på selvororientert perfeksjonisme rapporterer bedre ferdigheter og mindre tanker om å slutte med idrett sammenlignet med de som scorer lavt. Når det gjelder sosialt orientert perfeksjonisme er resultatene til dels usignifikante og uklare.

Idrettsdeltakelse og frafall blant ungdom: en studie i ungdoms idrettsdeltakelse fra begynnelse til slutt Søkebase: Bibsys	2010	Andersen, E.	Land: Norge N: 12 (7 jenter, 5 gutter) Alder: 16- 19 år Metode: Intervju	Masteroppgave som undersøker ungdoms begrunnelser for å slutte med organisert idrett. Funnene dokumenterer at det ofte er en kombinasjon av flere faktorer som er avgjørende for at ungdom velger å slutte med organisert idrett. Flere av respondentene rapporterer skader som en av årsakene. Dette er derimot som regel i sammenheng med at de etter skadeperioden ikke lenger er på nivå med de andre på laget. Når de i tillegg har erfart hvor mye fritid de fikk i skadeperioden, opplever de at idretten tar for mye tid og ressurser. ”Det ble for seriøst” rapporteres også som en viktig årsak. Det samme gjelder høye krav fra treneren. Uansett årsak, konkluderes det med at det i bunn og grunn skyldes at de ikke lenger synes idretten er gøy.
Avhopp inom föreningsidrotten- varför tonårsflickor väljer att sluta föreningsidrotta Søkebase: GoogleScholar	2010	Hansson, M & Subotic, N	Land: Sverige N: 9 (jenter) Alder: 16 år Metode: Intervju	Formålet med studien er å undersøke hvorfor jenter velger å slutte i den organiserte idretten. Resultatene viser at forandringer i gruppedynamikken i laget samt press fra skolen er faktorer som leder til at jentene får mindre tid og mister interessen for idrett.
Drop-out Rate and Drop-out Reasons Among Promising Norwegian Track and Field Athletes Søkebase: GoogleScholar	2011	Enoksen, E.	Land: Norge N: 300 (202 gutter, 98 jenter) Alder: 16 ± 2 Metode: Spørreskjema (tre tidspunkt; 1975, 1983, 1989) og intervju (2 tidspunkt; 1989 og 2000).	Undersøker hvor mange som slutter, og årsakene til dette, blant en gruppe lovende friidrettsutøvere. Frafallet var høyest da utøverne var 17 år. Resultatene indikerer at flere kvinner enn menn slutter. Hovedårsakene til frafall var skader, stagnasjon i prestasjoner, for høye krav fra skolen og mangel på motivasjon. Noen av utøverne rapporterer også sosiale faktorer, deltagelse i annen idrett, krevende arbeidssituasjoner, militærtjeneste, samt ekteskap og familie som årsaker til at de valgte å slutte.

Hvorfor slutter 9. og 10. klasseelever på fotball? Søkemotor: Bibsys	2012	Fjeldvang, T	Land: Norge N: 116 (63 gutter, 53 jenter) Alder: 14-16 år Metode: Spørreskjema	Undersøker frafallsårsaker blant en gruppe fotballspillere. Funnene viser at det ofte er en kombinasjon av flere faktorer som fører til frafall. Årsaken som har størst oppslutning er at andre interesser tar overhånd. Mange årsaker er i forhold til treneres arbeidsmetoder. Ungdommene velger å spille fotball fordi aktiviteten i seg selv er morsom, deres venner er aktive innen fotballen og fotball er en arena for mestring.
Årsaker til frafall i barne- og ungdomsfotballen Søkemotor: Bibsys	2012	Haavelmoen, R.	Land: Norge N: 116 (63 gutter, 53 jenter) Alder: 14-16 år Metode: Spørreskjema	Undersøker frafallsårsaker blant en gruppe fotballspillere. Årsaker til deltagelse kjennetegnes av at utøverne er indre motivert for å drive med fotball og at treningsmiljøet er et oppgaveklima. Hovedårsakene til å slutte er et prestasjonsorientert treningsmiljø, samt økende interesse for andre fritidsaktiviteter.
Oppvekst i bygder Søkemotor: Bibsys	2012	Aspvik, N.P., Sæther, S.A. & Ingebrigtsen, J.E.	Land: Norge N: 1289 (654 jenter, 630 gutter) Alder: 8 klasse ungdomsskole – 3 klasse videregående Metode: Spørreskjema	Undersøker hvordan ungdom i Sør-Trønderske bygder opplever sitt eget oppvekstmiljø generelt, med særlig fokus på skole og fritidsaktiviteter. De unges fysiske aktivitetsnivå, idrettsdeltakelse, forhold til rusmidler og framtidstanker kartlegges. Ungdommene trives godt både på trening og under konkurranse. Andelen som trives i konkurransesituasjoner er derimot lavere enn andelen som trives på trening Deltagelsen i den organiserte idretten går noe ned med økende alder. Den fysiske aktivitetsmengden er derimot stabil.

NTNU

Samfunnsforskning AS
Senter for idrettsforskning